

פסח תש"ז

החדש הזה

לכם ראש חדשים, ראשון
הוא לכם לכל חדשי השנה,
חדש האביב.

ובחדש האביב, בארבעה עשר בו
פסח הוא
זמן חרותנו

והיה היום הזה לכם לזכרון
וחגתם אותו לדורותיכם חקת
עולם תחגהו, כי בעצם היום
הזה יצאו צבאותיכם
מארץ מצרים
היום הייתם לעם

היום

אַתֶּם יוֹצְאִים בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב.

הִנֵּה הַסְּתָו עָבָר, הַגֶּשֶׁם חָלַף
הָלַךְ לוֹ, הַנִּצָּנִים נִרְאוּ בָּאָרֶץ
עֵת הַזָּמִיר הִגִּיעַ וְקוֹל הַתּוֹר
נִשְׁמַע בְּאַרְצֵנוּ.

הַתְּאֵנָה חָנְטָה פַגֶּיהָ
וְהַגְּפָנִים סְמָדַר
נָתְנוּ רֵיחַ.

עַל הַפְּרִיחָה אֲשֶׁר לֹא תַמָּה,
עַל שֶׁפַע, זֶה גָאָה בְּיוֹם רָעָה
וַיַּשְׁק שְׁדוֹתֵנוּ חֵן עוֹד לֹא הָיָה :

עַל אַהֲבָה אֲשֶׁר הֵנִיבָה
כָּל שְׂדֵה־עָמָל רָמוּס, כָּל עֵץ חָרוּךְ –
עַל אֹמֶן שֶׁשִּׂגְשֵׂג : בָּרוּךְ ! בָּרוּךְ !

הוֹ לַבְלְבִי, אַרְצִי, וַאֲבִיבַיִךְ
אַל יִשְׁבְּתוּ לָעַד ! כְּרֹב אֶבְלִי,
כִּפְלַיִם שְׂאִי פִּרְחֵךְ ! כִּפְלַיִם שְׁלִי !

הָא לַחְמָא עַנְיָא

דִי אֲכָלוּ אֲבָהָתָנָא בְּאַרְעָא דְמִצְרָיִם
כָּל דִכְפִין - יֵיתֵי וְיֵיכוֹל!
כָּל דִצְרִיךְ - יֵיתֵי וְיִפְסַח!

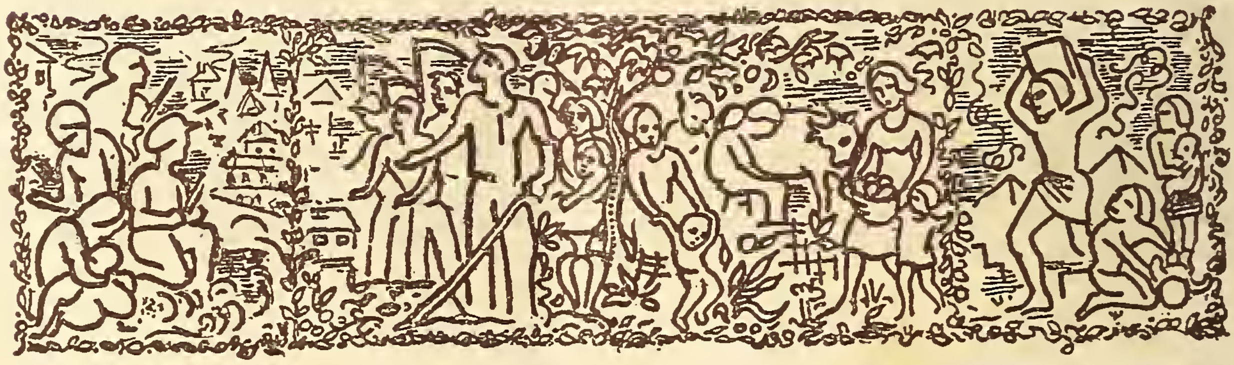
הָשַׁתָּא עַמֵּנוּ בִּידֵי צַר - לְשָׁנָה הַבָּאָה
בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
הָשַׁתָּא עַבְדֵי - לְשָׁנָה הַבָּאָה
בְּנֵי חוֹרִין

הננו מוכנים ומזומנים לספר
ביציאת מצרים, מעבדות
לחרות, משעבוד לגאלה.

כי גם אנו יצאנו מבית עבדים, מגיא
הריגה ובנינו בית בל ימוט לנדחי
ישראל על אדמתם. ואת
מועד החרות נוסיף לקדש בבית
הזה, אנו ובנינו ובני בנינו, עד עולם.

על כן ניחד לילה זה מכל הלילות
ונרבה לספר בו ביציאת
מצרים, זכר ותקוה לגאלה - כי תבא
לעם - כי יקום, לחרות האדם -
כי תכון.

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות,
שעשינו את כל השלחנות שלחן
אחד וישבת אחים גם יחד אנו
מסבים, אבות ובנים, הורים וילדיהם!

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות,
שעשינו את כל הספורים-ספור אחד
ואת כל השירים-שיר אחד, כלו
זכר ליציאת מצרים!

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות,
שאנו מספרים ביציאת מצרים, בעוד
זעקת אחינו הנדחים עולה מארצות
גלותם!

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות
שאנו שמחים בעבודה ובבנין בעוד
מתנכלים לנו להצר צעדינו!

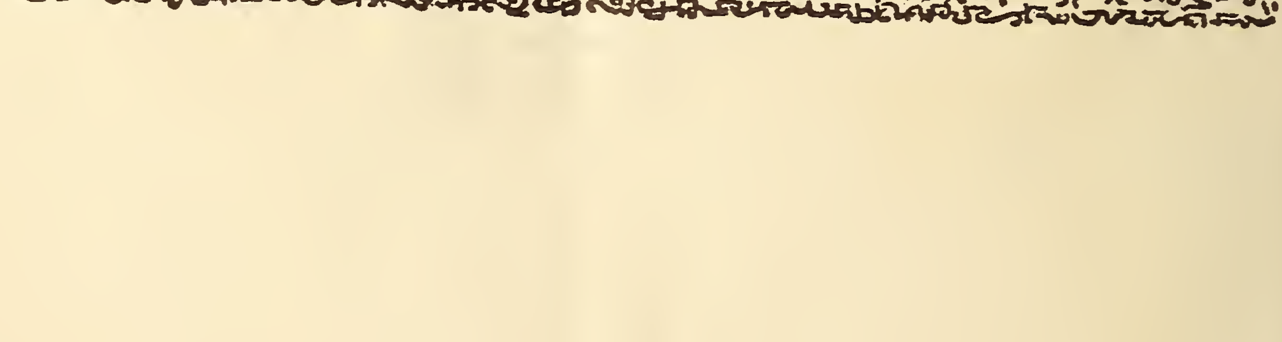

בדים היינו לפרעה במצרים
ויעבידנו בפרך ויבן לו ערי
מסכנות, את פתם ואת רעמסס.

ויגאל משה ויעבר ים בחרבה
וארבעים שנה נדדנו במדבר
ונבא אל ארצנו.

ואלו לא יצאו אבותינו ממצרים
הרי אנו ובנינו ובני בנינו משעבדים
היינו לפרעה במצרים, וכל המרבה
לספר ביציאת מצרים
הרי זה משבח.

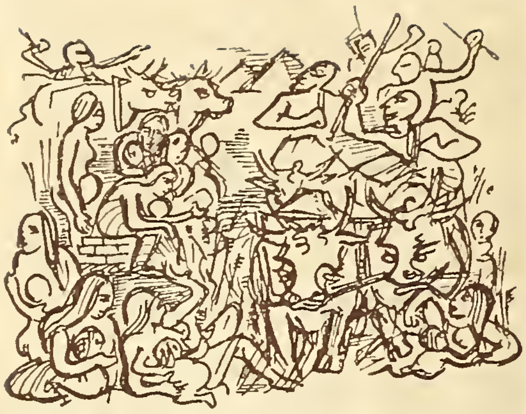

במתי־מעט ירדו אבותינו
מצרימה. ויהיו לגוי גדול
ועצום. ובני־ישראל
פרו ורבו וישרצו וירבו
ויעצמו מאד מאד
ותמלא הארץ אתם

ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא
ידע את־יוסף ויאמר אל עמו: הנה
עם בני־ישראל רב ועצום ממנו. הבה
נתחכמה לו פן־ירבה. וימררו
את חייהם בעבדה קשה. ויצו פרעה
כל הבן הילוד היאורה תשליכהו.

ויאנחו בני ישראל ותעל שועתם מן העבדה
וכאשר יענו אתו כן ירבה
וכן יפרץ.

היו ישראל מקוששים
את הקש במדבר
ורומסים בחמר ובקש. היה
הקש נוקב את עקביהם
והדם מתבוסס בחמר. והיו
המצרים מחנקים את
ישראל בקירות בתים לבנין והיו צועקים
מתוך הבנין. והיו בנות ישראל נוטלות
בניהן וטומנות אתם במחילות, וכיון
שמרגישים בהם המצרים - באים להרגם
ונעשה להם נס ונבלעים בקרקע. ומביאים
המצרים שורים, וחורשים על גבם,
ולאחר שהולכים - היו מבצבצים והולכים
כעשב השדה, וכיון שמתגדלים - באים
עדרים, עדרים לבתיהם.

וַיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם, וַיִּגְדַּל מֹשֶׁה
וַיֵּצֵא אֶל אֶחָיו, וַיַּרְא בְּסִבְלֹתָם.
וּמֹשֶׁה הָיָה רֹעֶה אֶת צֹאן יִתְרוֹ חֹתְנוֹ
כֹּהֵן מִדְיָן, וַיִּנְהַג אֶת הַצֹּאן אַחַר הַמִּדְבָּר.
וַיֵּרָא מַלְאַךְ ד׳ אֵלָיו בְּלַבַּת־אֵשׁ, מִתּוֹךְ
הַסְּנֶה וַיֹּאמֶר: רָאֹה רָאִיתִי אֶת
עֳנִי עַמִּי אֲשֶׁר בְּמִצְרַיִם וְאֶת צַעֲקָתָם
שָׁמַעְתִּי מִפְּנֵי נֹגְשָׂיו, כִּי יָדַעְתִּי אֶת
מַכְאֹבָיו.

וְעַתָּה לֵךְ בֹּא מִצְרַיְמָה, אֶל הַנַּעֲנִים
וְאֶל הַנִּדְכָּאִים וְאָמַרְתָּ לָהֶם
כִּי עֲבָדִים הֵם - וְהֵם לֹא יָבִינוּ,
כִּי אֻמְלָלִים הֵם - וְהֵם לֹא יֵדְעוּ,
וְכִי גָּדוֹל עָנְיָם וּגְדוֹלִים מַכְאֹבֵיהֶם
וְנוֹרָא לַחֲצָם - וְהֵם לֹא יַאֲמִינוּ.

וּפָקַחְתָּ עֵינֵיהֶם בְּחֹזֶק־יָד עַל כָּל לַחֲצָם
וְעַל כָּל עֲנִיָּם וְגָאַלְתָּ אֹתָם.
וְעַם רַב יִמָּשֵׁךְ, מִקֶּרֶב אַחֶיךָ, אֲשֶׁר לֹא
יָדַעְתָּ וַאֲשֶׁר לֹא יְדָעוּךָ וּמִקֶּרֶב כָּל הָעָם
מִסָּבִיב, אֲשֶׁר רַע וָמַר לָהֶם. וְהָיִיתָ לְאַב
הֲמוֹן אָדָם־רָב, וּלְרֹאשׁ שְׁבָטָיו וְעָשִׂיתָ
מִן הַתּוֹלָעִים- אָדָם
וּמִן הָאָדָם -עָם
וּמֵעַפְרוֹת־חוֹל־אֶרֶץ

תֹּעֵי מִדְבָּר, צְאוּ מִתּוֹךְ הַשְּׁמָמָה;
עוֹד הַדֶּרֶךְ רַב עוֹד רַבָּה הַמִּלְחָמָה.

רַב לָכֶם לָנוּעַ, לָנוּד בָּעֲרָבָה –
וְלִפְנֵיכֶם פְּרוּשָׂה דֶּרֶךְ גְּדוֹלָה, רְחָבָה.

רַק אַרְבָּעִים שָׁנָה נֵתַע בֵּין הֶהָרִים
וּבַחוֹל טָמַנּוּ שִׁשִּׁים רִבּוֹא פְּגָרִים.

אַל-נָא יַעַצְרוּנוּ פִּגְרֵי הַנֶּחֱשָׁלִים,
שֶׁבְּעַבְדוּתָם מֵתוּ – נִפְסַח עַל הַחֲלָלִים!

קוּמוּ אֵיפוֹא נָדִים! עִזְבוּ אֶת הַשְּׁמָמָה!
אַךְ אַל יַעַל קוֹלְכֶם, דִּרְכוּ עֹז בִּדְמָמָה.

פֶּן-צַעַדְכֶם יַרְגִּיז מִדְבָּר וְנִרְדָּמָיו –
אִישׁ וְאִישׁ בִּלְבָבוֹ יִשְׁמַע הֵד פְּעָמָיו!

אִישׁ בִּלְבָבוֹ יִשְׁמַע קוֹל אֱלֹהַּ דֹּבֵר;
„לֵךְ! הַיּוֹם אֶל-אֶרֶץ חֲדָשָׁה אַתָּה עוֹבֵר!

לֹא, לֹא לֶחֶם קְלֹקֵל, שְׂלָו וּדְגַן שָׁמַיִם –
לֶחֶם עֶצֶב תֹּאכַל, פְּרִי עֲמַל יָדַיִם!

לֹא, לֹא אֹהֶל תֹּהוּ וַעֲלִיּוֹת שְׁחָקִים –
בַּיִת אַחֵר תִּבְנֶה אֹהֶל אַחֵר תָּקִים!...

אָנוּ עוֹלִים וְשָׁרִים, עַל חֳרָבוֹת וּפְגָרִים
אָנוּ פּוֹסְעִים וְעוֹבְרִים... וּבָאוֹר וּבַחֲשֵׁכָה
וּבְיוֹדְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים אֶת־הַדֶּרֶךְ נֵלְכָה –
אָנוּ עוֹלִים וְשָׁרִים!

פֶּרֶא דֶּרֶךְ הָהָר, תּוֹעֶה וּמָלֵא מִכְשׁוֹלִים
רֹאשׁוֹ טָמוּן בַּעֲרָפֶל וּמִי יְשׁוּרֶנּוּ?
וְאִם יוֹדְעִים אֲנַחְנוּ אֲשֶׁר לֹא נַגִּיעֶנּוּ
אָנוּ עוֹלִים!

עַל הָהָר, רֹאשׁ הָהָר–שָׁם דְּרוֹר בְּאֵין מְצָרִים
וְנִמְשָׁכִים הַלְּבָבוֹת, הָעֵינַיִם נְשׂוּאוֹת:
וּמִתְפָּרְצוֹת לַחָפְשִׁי חוֹדְרוֹת שְׁחָקִים הַתְּרוּעוֹת
אָנוּ שָׁרִים!

עַל חֳרָבוֹת וּפְגָרִים! דְּלוּלֵי אוֹן וְחוֹלִים
אָנוּ נוֹפְלִים וְקָמִים, קוֹרְאִים נוֹאָשׁ וְגוֹבְרִים
עַל פְּגָרֵינוּ אֲנַחְנוּ אָנוּ פּוֹסְעִים וְעוֹבְרִים
אָנוּ שָׁרִים וְעוֹלִים!...

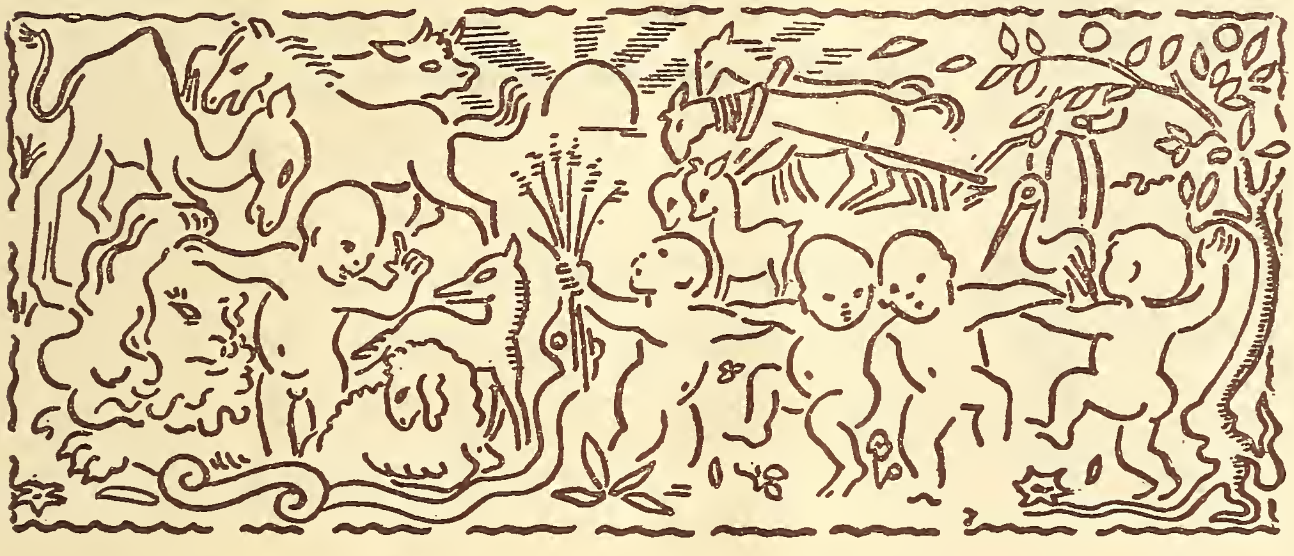
זָכוֹר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יְצָאתֶם בּוֹ מִמִּצְרַיִם
מִבֵּית־עֲבָדִים כִּי
בְּכָל דּוֹר וָדוֹר חַיָּב אָדָם לִרְאוֹת עַצְמוֹ כְּאִלּוּ
הוּא יָצָא מִמִּצְרַיִם. לֹא אֲבוֹתֵינוּ בִּלְבַד - אַף
אָנוּ נִגְאַלְנוּ עִמָּהֶם. כִּי

בְּכָל דּוֹר וָדוֹר

עוֹלָה זַעֲקַת יִשְׂרָאֵל וְשַׁוְעַת־הָעֲשׁוּקִים
תַּחַת־יַד מְשַׁעְבְּדֵיהֶם וּבְכָל
דּוֹר וָדוֹר יֶחֱמַר חֲרוֹנָם כִּי לִפְרֹק עֹל.

וּבְכָל דּוֹר וָדוֹר

תִּפְרַח תִּקְוַת אָבִיב חָדָשׁ, חַיִּים חֲדָשִׁים
תִּקְוַת הַשִּׁחְרוּר וְהַהִתְחַיָּה

וְהִיא שֶׁעָמְדָה לַאֲבוֹתֵינוּ וְלָנוּ שֶׁלֹּא אֶחָד
בִּלְבָד עָמַד עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ אֶלָּא
שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר עוֹמְדִים עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ
וְאָנוּ נִצָּלִים מִיָּדָם.

אש צרה תכל ויחרבו מוסדות ארץ
מלהט חרב מתהפכת. כי
בית־עבדים גדול אחד היתה הארץ
ויבשת הרגה אחת לחזורי ישראל.
כי באה האימה עד שערי בידתנו
ועל פתחנו מסחרה. ויהי
בידתנו - שביב תקוה אחרון לטרופי
סער.

מי יתן
ראשי מים ועיני מקור דמעה
ואבכה יומם ולילה
את חללי בת־עמי.

הּ מִי יִתֵּן וְיֵאָצֵר גַּם יְגוֹנְכֶם הַגָּדוֹל
בְּחֵיק הָעוֹלָם כֻּלּוֹ
וְרָווּ מִמֶּנּוּ עֲרָבוֹת שָׁמַיִם וְעַרְבוֹת שָׂדַי.
כּוֹכָבִים וּדְשָׁאִים
וְחַי בָּהֶם, וִיפַעֲמֵם, וְנוֹשַׁן וְהִתְחַדֵּשׁ עִמָּם
וּכְמוֹהֶם יִבֹּל וְיָשׁוּב וְיִפְרַח
וּבְלֹא־שֵׁם וּבְלֹא דְמוּת וּבְלֹא אֶרֶץ מוֹלֶדֶת
לָעַד חֲמַסְכֶם עַד דּוֹר אַחֲרוֹן יַעֲמוֹד,
וּבְלֹא קוֹל וּדְבָרִים אֶל הַשְּׁאוֹל וְאֶל הַשָּׁמַיִם יִצְעַק
וִיעַכֵּב אֶת גְּאֻלַּת הָעוֹלָם:
וּבִזְרֹחַ לְקֵץ הַיָּמִים שֶׁמֶשׁ רְמִיָּה שֶׁל־צִדְקַת שָׁוְא
עַל קִבְרֵי חַלְלֵיכֶם,
וְנֵס הַחֲנֻפָּה, חֲמוּץ דְּמֵיכֶם בְּחֻצְפָּה כְּלַפֵּי שָׁמַיִם
עַל־רָאשֵׁי זֹבְחֵיכֶם יִתְנוֹפֵף,
וְחוֹתַם־אֱלֹהִים הַמְזֻיָּף חָרוּת עַל־הַנֵּס
אֶת־עֵינֵי הַשֶּׁמֶשׁ יְנַקֵּר,
וּמְחוֹל רֶגֶל גַּאֲוָה וּתְרוּעַת חַג־הַשֶּׁקֶר יְזַעְזְעוּ
אֶת־עַצְמוֹתֵיכֶם הַקְּדוֹשׁוֹת בַּקֶּבֶר —
וְרָעַד זֹהַר הָרָקִיעַ וְקָדַר פִּתְאֹם בִּיגוֹנְכֶם,
וְנֶהְפַּךְ הַשֶּׁמֶשׁ לְכֶתֶם דִּמְכֶם הַנָּקִי,
אוֹת קַיִן עַל מֵצַח הָעוֹלָם וְאוֹת כִּשָּׁלוֹן
לְזֶרַע אֱלֹהִים הַשְּׁבוּרָה,
וְכוֹכָב אֶל־כּוֹכָב יֶחֱרַד: הִנֵּה הַשֶּׁקֶר הַנּוֹרָא!
הִנֵּה הַיָּגוֹן הַגָּדוֹל!

שפך חמתך
אל הגוים

אשר לא ידעוך ועל
ממלכות אשר בשמך לא
קראו, כי אכל את יעקב
ואת נוהו השמו. תהי
טירתם נשמה, באהליהם
אל יהי יושב.

נזכור את רבבות הנשמות של אחינו
ואחיותנו, שנכרתו בלא עתם, אשר
נפלו במערכות הקרב, אשר ד־התפצצו
והרעשו בערי הפרזות, אשר גועו
ברעב ובצמא, במצור ובמצוק ואשר
אבדו תחת ההרבות ועיי המפלת

אשר הוצאו להורג בראש כל חוצות
על לא עול בכפם, כי מזרע יהודים הם
אשר הטבעו בגלים זידונים בד־רכי
נדודיהם ובלבבם חזון העליה למולדת

יזכר עם ישראל, כי לא תם הד־חזון
כי רבו בין בניו ובנותיו ממשיכי מסרת
הגבורה, אשר קדשו א־ת שם ישראל
וילחמו על־ כבוד ישראל ובנפלם
עד אחד בין חומות הגיטו ד־הבוער
צוו לנו את האמונה בעם ישראל ובחזון גאלתו.

תֹּאמַר: „הִנֵּה דַּרְכִּי הָאַחֲרוֹנָה,
אֶת אוֹר הַיּוֹם הִסְתִּירוּ שְׁמֵי הָעֲנָנָה".
זֶה יוֹם נִכְסַפְנוּ לוֹ עוֹד יַעַל וְיָבוֹא,
וּמִצְעָדֵנוּ עוֹד יַרְעִים:
אֲנַחְנוּ פֹּה!

מֵאֶרֶץ הַתָּמָר עַד יַרְכְּתֵי כְּפוֹרִים,
אֲנַחְנוּ פֹּה – בְּמַכְאוֹבוֹת וְיִסּוּרִים,
וּבַאֲשֶׁר טִפַּת־דָּמֵנוּ שָׁם נִגְּרָה,
הֲלֹא יָנוּב עוֹד עֹז־רוּחֵנוּ בִּגְבוּרָה.

עֲמוּד הַשַּׁחַר עַל יוֹמֵנוּ אוֹר יָהֵל,
עִם הַצּוֹרֵר יַחֲלוֹף תְּמוֹלֵנוּ כְּמוֹ צֵל,
אַךְ אִם חָלִילָה, יְאַחֵר לָבוֹא הָאוֹר –
כְּמוֹ סִסְמָה יְהֵא הַשִּׁיר מִדּוֹר לְדוֹר.

בִּכְתַב הַדָּם וְהָעוֹפֶרֶת הוּא נִכְתָּב,
הוּא לֹא שִׁירַת צִפּוֹר הַדְּרוֹר וְהַמֶּרְחָב.
כִּי בֵּין קִירוֹת נוֹפְלִים שָׁרוּהוּ כָּל הָעָם,
יַחְדָּיו שָׁרוּהוּ וְנַגָּנִים בְּיָדָם.

עַל־כֵּן אַל־נָא תֹּאמַר: „דַּרְכִּי הָאַחֲרוֹנָה,
אֶת אוֹר הַיּוֹם הִסְתִּירוּ שְׁמֵי הָעֲנָנָה".
זֶה יוֹם נִכְסַפְנוּ לוֹ עוֹד יַעַל וְיָבוֹא,
וּמִצְעָדֵנוּ עוֹד יַרְעִים:
אֲנַחְנוּ פֹּה!

מִי נָתַן לִמְשׁוֹסָּה יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל לְבֹזְזִים
וְעַתָּה אַל־תִּירָא. כִּי גְאַלְתִּיךָ. כִּי
תַעֲבֹר בַּמַּיִם וּבַנְּהָרוֹת - לֹא יִשְׁטְפוּךָ
כִּי־תֵלֵךְ בְּמוֹ־אֵשׁ - לֹא תִכָּוֶה
וְלֶהָבָה לֹא תִבְעַר בָּךְ. מִמִּזְרָח
אָבִיא זַרְעֶךָ וּמִמַּעֲרָב אֲקַבְּצֶךָּ.

קול ברמה נשמע
נהי בכי תמרורים
רחל מבכה על־בניה
מאנה להנחם
מנעי קולך מבכי
ועיניך מדמעה
כי יש שכר לפעלתך
ושבו מארץ אויב.

צִיּוֹן הֲלֹא תִשְׁאֲלִי לִשְׁלוֹם אֲסִירַיִךְ
דּוֹרְשֵׁי שְׁלוֹמֵךְ וְהֵם יֶתֶר עֲדָרַיִךְ
מִיָּם וּמִזְרָח וּמִצָּפוֹן וְתֵימָן, שְׁלוֹם
רָחוֹק וְקָרוֹב, שְׂאִי מִכֹּל עֲבָרַיִךְ!
אֵיךְ יֶעֱרַב לִי אֲכוֹל וּשְׁתוֹת, בְּעֵת אֶחֱזֶה
כִּי יִסְחֲבוּ הַכְּלָבִים אֶת כְּפִירַיִךְ?
אוֹ אֵיךְ מְאוֹר יוֹם יְהִי מָתוֹק לְעֵינַי בְּעוֹד
אֶרְאֶה בְּפִי - עֹרְבִים - פִּגְרֵי נְשָׂרַיִךְ?
הֵם הַשְּׂמֵחִים לְשַׁלְוָתֵךְ וְהַכּוֹאֲבִים
עַל שׁוֹמְמוּתֵךְ וּבוֹכִים עַל שִׁבְרַיִךְ.
אַשְׁרֵי מְחַכֶּה וְיַגִּיעַ וְיִרְאֶה עֲלוֹת
אוֹרֵךְ וְיִבָּקְעוּ עָלַיִו שְׁחָרַיִךְ!

בַּת יוֹנִים הוֹמִיָּה
בַּת יוֹנִים בְּהִירָה
נָחַתְנִי בַּיָּם
עַל כַּנְפֵי הַסִּירָה
וַתּוֹלִיכֵנִי
לְאֶרֶץ הַבְּחִירָה.
הוֹי, אָמְרוּ הַגַּלִּים,
הַדָּגִים בַּמְּצוּלָה,
אֵיךְ אָבֹא בְּשַׁעֲרֵי
אֶרֶץ הַסְּגֻלָּה,
וּמַפְתְּחִי שָׁבוּר,
וְהַדֶּלֶת נְעוּלָה?

אֵין קוֹל וְאֵין עוֹנֶה
וְיוֹנָה עִם נַעַר
עֲדַיִן מִתְדַּפְּקִים
עַל דֶּלֶת הַשַּׁעַר.

מַה פֶּשֶׁר גַּלִּים הַצָּפִים כִּגְוִיּוֹת
מָה אוֹת הֶעָנָן הָרוֹמֵז כִּמְפֹרָשׁ ?
– מִיָּם אֱלֵי יָם מַפְלִיגוֹת אֳנִיּוֹת
הַלַּיְלָה אָרְחָם הוּא, דִּגְלָם הוּא הָרָז...

וְלָמָּה הַלֵּב לִנְתִיבָם כֹּה שׁוֹאֵל ?
וְאֵיכָה הַלַּחַשׁ יַגִּיעַ עָדַי ?
– אַחֶיךָ אֲנַחְנוּ, גּוֹלֵי יִשְׂרָאֵל
שְׂנוּאֵי כָּל אֱנוֹשׁ וּרְדוּפֵי אֵל שַׁדַּי.

הֵן פֹּה הַמּוֹלֶדֶת וּפֹה הוּא הַחוֹף
וְלָמָּה לֹא חֶבֶל תַּשְׁלִיכוּ לַעֹגֶן ?
– לַתְּהוֹם יַרְחִיקוּנוּ הַרְחֵק וְדָחוֹף
עַבְדֵי גּוֹרָלֵנוּ, שְׂכִירֵי הַיָּגוֹן...

וְלָמָּה בָּאֵלֶם קוֹלְכֶם כֹּה יִיעַף,
וְחִוְּרִים הַפָּנִים כִּנֵרוֹת שֶׁל שַׁעֲוָה ?
– מֵיטַב אֲנָשֵׁינוּ אָכַל הָרָעָב,
אָח מֵת אַחַר מֵת בַּגַּלִּים כְּבָר טָבַע.

וְאֵיכָה בָּאֹפֶל תָּשׁוּבוּ לִנְדוֹד
וְאָנָה יָנוּעַ אוֹרְכֶם הַקָּטָן ?
– אֲנַחְנוּ חָגִים בִּזְמַנִּים, בַּדּוֹרוֹת
אֲנַחְנוּ צוֹפִים לְסִימָן כִּי יִתָּן !

עוֹלֶה בָּאֵשׁ.
מָגוֹר מֵעֲבָרִים
בְּכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה —
נָבָל בְּאֶלֶף דִּיקָן.
אֵיךְ רַמְתָּ עַד מְאֹד,
בְּצַעַר וּבְזֹקֶן,
הַטֶּרֶף הַנִּצְחִי מִגֶּזַע
הָעִבְרִים!

סָבוּךְ מַשְׂטֵמוֹת —
כְּמַרְגֵּמוֹת־מָצוֹר,
סְבָבוּךְ אַכְזָבוֹת —
כְּמוֹ יַעַר לְגַדֵּעַ,
אַךְ לֹא לְךָ כָּרֵת!
עַל כֵּן אֲנִי יוֹדֵעַ,
אַתָּה, וְשׁוּב אַתָּה תְּצַו עוֹד:
יְהִי אוֹר!

חשפו האור!
גלו האור!

אם הררי נשף עלינו נערמו -
לא דעכו כל הניצוצות לא דמו;
מהררי הנשף עוד נחצב להבה
מנקיקי הסלעים-ספירים לרבבה
על קרקע העם ובתחתיות נשמתו
עוד תגה ותנוצץ שכינתו!

הוי הבו-נא יחדיו לעבדה הגדולה
נגלה-נא הרי הנשף - נגלה!

היתה עלי יד ד׳ ויוציאני ברוח ד׳ ויניחני
בתוך הבקעה והיא מלאה
עצמות. והעבירני עליהם
סביב סביב והנה רבות מאד על
פני הבקעה והנה יבשות מאד. ויאמר אלי
בן אדם, התחיינה העצמות האלה? ואמר
ד׳ אלהי, אתה ידעת! ויאמר אלי הנבא על
העצמות האלה ואמרת אליהם: העצמות
היבשות, שמעו דבר ד׳: כה אמר ד׳ אלהי לעצמות
האלה, הנה אני מביא בכם רוח וחייתם
ונתתי עליכם גידים והעליתי עליכם בשר
וקרמתי עליכם עור ונתתי בכם רוח וחייתם.
ונבאתי כאשר צויתי, ויהי קול כהנבאי, והנה
רעש, ותקרבו עצמות, עצם אל עצמו. וראיתי
והנה עליהם גידים ובשר עלה ויקרם
עליהם עור מלמעלה ורוח אין בהם. ויאמר
אלי: הנבא אל הרוח, הנבא בן אדם ואמרת
אל הרוח: כה אמר ד׳ אלהי: מארבע רוחות באי
הרוח ופחי בהרוגים האלה ויחיו. והנבאתי
כאשר צוני, ותבוא בהם הרוח ויחיו ויעמדו על
רגליהם, חיל גדול מאד מאד. ויאמר
אלי: העצמות האלה, כל בית ישראל המה
הנה אמרים: יבשו עצמותינו ואבדה
תקותנו, נגזרנו לנו. לכן
הנבא ואמרת אליהם: כה אמר ד׳ אלהי: הנה
אני פתח את קברותיכם והעליתי אתכם
מקברותיכם עמי והבאתי אתכם אל אדמת
ישראל, ונתתי רוחי בכם וחייתם והנחתי
אתכם על אדמתכם.

א ר ץ ! פתחי זרועות ערבותיך ומרחביך הגדולים
לצמאי־אדמה.
כי אפפונו מחשבים ומזימות סגרו עלינו, השיגונו בין
המצרים. יקשו אויבים לנו, ידידים עמדו מנגד ובן־משחית
הרחיב הפרץ.

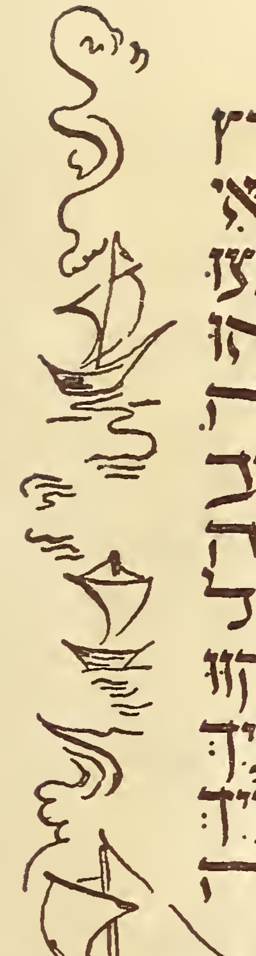
ש א ל י מולדת לשלום גוליך, הנשאים בטלטלה על
פני ימים, כי תמול היו בשעריך, מנגד ראוך
ואליך טרם באו.
כי צְנָפֵךְ המגור בתֵילו. היו שדותיך מרמס לקלגסים
ועטו אימים להעיב את שמיך.

הרעיפי מולדת טללי נחומים לבניך, מרגבים הצמיחי
להם חיים, העלי להם מים בערבות־ציה,
וישבו שם רעבים ויכוננו עיר מושב ויזרעו שדות ויטעו
כרמים ויעשו פרי תבואה.

שובי שבותנו באפיקים בנגב ונקרע לך את מגילת
הזדון אשר גזרה על השממה לקדשה
ואת המזימה אשר אמרה להחניקנו - נ פ ר .

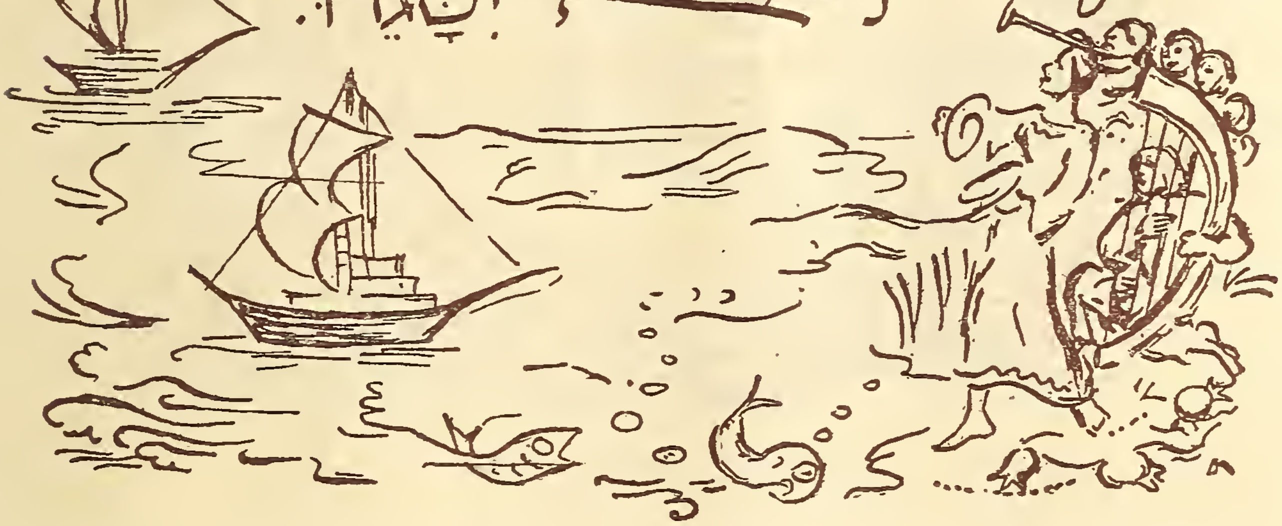

הנני מביא אותם מארץ
צפון וקבצתים מירכתי
ארץ, בם עור ופסח
הרה וילדת יחדו
קהל גדול ישובו הנה.
בבכי יבאו ובתחנונים
אובילם: אוליכם
אל נחלי מים בדרך ישר
לא יכשלו בה. אז
תשמח בתולה במחול
ובחורים וזקנים יחדו
והפכתי אבלם לששון
ונחמתים
ושמחתים
מיגונם.

כי הנה החשך יכסה־ארץ
וערפל לאמים. שאי
סביב עיניך וראי: כלם נקבצו
באו לך: בניך מרחוק יבאו
ובנותיך על צד תאמנה.
אז תראי ונהרת ופחד ורחב
לבבך: מי־אלה
כעב תעופינה וכיונים אל
ארבתיהן. כי לי איים יקוו
ואניות תרשיש להביא בניך
מרחוק. ופתחו שעריך
תמיד, יומם ולילה
לא יסגרו.

הנה ימים באים

ונגש חורש בקוצר
ודורך ענבים במשך הזרע
והטיפו ההרים עסיס
וכל הגבעות תתמוגגנה
ושבתי את שבות עמי ישראל
ובנו ערים נשמות וישבו
ונטעו כרמים ושתו את
יינם,
ועשו גנות ואכלו את
פריהם,
ונטעתים על אדמתם
ולא ינתשו עוד מעל
אדמתם.

נברך:

על הגפן ועל פרי הגפן
ועל ארץ חמדה טובה ורחבה
לאכל מפריה ולשבע מטובה.
"נברך על אשר נגאלנו והגענו ללילה זה
לשמח בו ולגיל ולהסב בו יחד.

כן נגיע למועדים ולרגלים הבאים לקראתנו
בשלום, שמחים בבנין וששים
בעבודה ונשיר שיר חדש
על גאולתנו ועל פדות נפשנו.

חסל

סדר פסח כהלכתו
כאשר זכינו לסדר אתו
כן נזכה לעשותו

ישובו בקרוב פדויים לציון ברנה.

מקורות

החודש הזה — שמות י״ב
הנה הסתיו עבר — שיר השירים ב׳
על הפריחה — יעקב פיכמן: אביב בשומרון
הָא לחמא עניא — מסורה
הננו מוכנים — עריכה חדשה
מה נשתנה — עריכה חדשה
עבדים היינו — ע״פ המסורה
במתי מעט — שמות א׳
היו בני ישראל — מספר האגדה
ויהי בימים ההם — שמות א׳
ועתה לך בא — פרישמן: משה ותחפנס
קומו תועי מדבר — ביאליק: מתי מדבר האחרונים
אָנו עולים ושרים — י. כהן
זכור את היום — עריכה חדשה
כי אש צררה תבל — ע״פ דינים וחשבונות של לוחמי הגיטו
מי יתן ראשי מים — ירמיהו ח׳
הה, מי יתן ויי‍אָצר — ביאליק: ידעתי בליל ערפל
שפוך חמותך — תהלים ע״ט, ס״ט
נזכור — עריכה חדשה
אַל נָא תאמר — שיר פ.פ.א., הירש גליק, תרגום א. שלונסקי
מי נתן למשיסה — ישעיהו מ״ב, מ״ג
קול ברמה נשמע — ירמיהו ח׳
בת יונים הומיה — ח. נ. ביאליק
ציון הלא תשאלי — ר׳ יהודה הלוי
ביתי עולה באש — א. שלונסקי: שירת העמים
מה פשר הגלים — ש. שלום: און בן־פלא
חשפו האור — ח. נ. ביאליק: למתנדבים בעם
היתה עלי יד ד׳ — יחזקאל ל״ז
ארץ פתחי... — עריכה חדשה
הנני מביא אותם — ירמיהו ל״א
הנה החושך יכסה ארץ — ישעיהו ס׳
הנה ימים באים — עמוס ט׳
נברך על הגפן — ע״פ המסורה
חסל סדר פסח — ע״פ המסורה

יוצא לאור ע״י ועדת החגים של הקבה״א השומר הצעיר
ביצוע גרפי: א. אַמרנט (מזרע), מ. אַמיתי (שריד), דן ורהפט (שריד).
גלופות: הצינקוגרפיות המאוחדות תל־אביב, „חרט״ חיפה.
דפוס: השומר הצעיר, מרחביה.